

Zaterdag 14 augustus 1915 – ochtendeditie

Berlijn, 13 augustus. Officieel bericht uit het grote hoofdkwartier:

Bij Zeebrugge hebben wij een Engels watervliegtuig neergeschoten.

Zaterdag 14 augustus 1915 – avondeditie

Belgische vluchtelingen te Vlissingen.

Niettegenstaande in Zeeland aan uitgewekenen, behoudens door de autoriteiten volgens vaste regels aangewezen uitzonderingen, geen ondersteuning wordt verleend, bedraagt het aantal te Vlissingen gehuisveste vluchtelingen nog 2563. Van dezen wordt echter slechts aan 323 regeringsonderstand verleend, waarvan 237 volwassenen en 86 kinderen. De overige 2240 voorzien, hetzij zelfstandig, hetzij met particuliere hulp, in eigen onderhoud.

In de observatieloods aan het station komen en gaan nog dagelijks vluchtelingen, die onmiddellijk onder toezicht worden gesteld, om na enkele dagen hun bestemmingen te volgen, hetzij naar België of Engeland, hetzij naar een der vluchtoorden, hetzij (bij voldoende bewijsstukken) naar bloedverwanten in Nederland, die bereid zijn in hun onderhoud te voorzien.

Van het westelijk gevechtsterrein.

Parijs, 13 augustus. Het officiële bericht van hedenavond luidt:

De dag was betrekkelijk kalm. In de streek van Nieuwpoort is een aanval der Duitsers afgeslagen.

Uit België.

Onze correspondent schrijft uit Brussel:

Met grote regelmaat gaat de Duitse overheid in België voort haar maatregelen, getrouw aan de eenmaal aangenomen gedragslijn, te nemen.

Voor enkele dagen berichtte ik u uitvoerig over de verordeningen, waarbij de graanoogst onder staatsbeheer werd geplaatst; een nieuwe verordening, getekend op 27 juli (wet en verordeningsblad nr. 103, 6 augustus), komt nu het aanslaan van de haver bevelen.

De haver oogst uit het oogstjaar 1915, zo luidt het bevel, wordt binnen het gebied van het generaal-gouvernement, zodra gemaaid, door het legerbestuur aangeslagen. Het stro wordt na het dorsen vrijgelaten. In de aangeslagen haver mag geen wijziging aangebracht worden, noch mag er bij overeenkomst of contract ten bate van derden over beschikt worden. Verbouwers of bezitters van haver uit het oogstjaar 1915 zijn dan ook verplicht alle maatregelen te nemen tot het bewaren van de aangeslagen voorraden, het dorsen inbegrepen, en de haver met de zorgen van een goed huisvader behandelen; bovendien moeten zij het legerbeheer op aanvraag alle haver tegen geld afstaan, deze tijdig aanvoeren, leveren en verladen, en de lasthebbers van het legerbestuur tot het uitoefenen van hun lastgeving overal toelaten, hun de voorhanden zijnde handelsboeken voorleggen en alle inlichtingen omtrent de vindplaats van de in het bedrijf geoogste haver verstrekken.

Van de beslagneming blijven ten bate van de eigenaar van een landbouwbedrijf vrij: 1^e met de zaaitijd, voor elke hectare der door hem in 1915 gebouwde oppervlakte, telkens 170 kg zaaihaver van de beste hoedanigheid en eigen voortbrengrst; 2^e bij het opvoederen, voor elke dag en voor elk paard van de ondernemer, per hoofd 2500 gram haver, ongeveer 920 kg per paard en per jaar.

Het legerbestuur betaalt voor elke 100 kg haver van goede kwaliteit die het overneemt en tijdig ter aangeduide plaats geleverd wordt, met een minimumgewicht van 44 kg per hectoliter, 33 frank. De prijs van mindere kwaliteiten wordt door deskundigen, door het legerbeheer aangesteld, bepaald.

Overtredingen van deze verordening worden gestraft met gevangenis van ten hoogste 5 jaar of ten hoogste 20.000 frank boete, of beide straffen samen; de krijgsrechtbanken berechten deze zaken.

Een andere verordening bepaalt: Om alle speculeren en prijsopgaven te voorkomen worden alle contracten over de ruwe schapenwol, voortkomend van het herfstscheren in dit jaar, ongeldig verklaard.

Belgische kinderen.

Het bestuur der vereniging "Tehuis voor Belgische kinderen" te Amsterdam is zo vrij nog eens een beroep te doen op de menslievende gevoelens der lezers van dit blad.

Velen hebben reeds een ongelukkig, onbeschermd Belgisch kind, onschuldig slachtoffer van deze wrede barbaarse oorlog in hun huis liefderijk opgenomen en daardoor voor de hongersnood of morele ondergang gevrijwaard. Onze warme dank en hulde daarvoor! Mogen zij er zegen en geluk in hun zaken en in hun huisgezin door ondervinden!

Maar er zijn nog zoveel andere Belgische kinderen, die, eenzaam, hunkeren naar wat liefde en warmte om zich heen, die hun ouders gedurende de vlucht zijn kwijtgeraakt of wel ver van hen verwijderd, soms zelfs ouderloos, hier en daar rondzwerven en tenslotte door burgemeesters of de politie aan ons worden toegezonden in de hoop, neen, in de verwachting, dat de een of andere medelijdende familie deze kinderen tijdelijk zouden willen verzorgen.

Voor deze kinderen zoeken wij voortdurend plaatsing in gezinnen. Wij ontvangen menigmaal uit België, Frankrijk of Engeland hartverscheurende brieven van ouders, waarin met angst en kommer gevraagd wordt of we soms weten waart hun kind is. Dikwijls moeten we hierop met leedwezen ontkennend antwoorden: maar ook dikwijls laten we de pleegouders de heerlijke voldoening smaken, daarop te antwoorden: "Zeker moeder, wij hebben uw kind, het was hongerig en ellendig, maar wij zorgen er voor: heb niet langer verdriet, uw kind maakt het goed en bidt dagelijks voor u!"

En als die pleegouders dan de brieven van de moeder vol dankbaarheid en warme Belgische uitbundige vreugde lezen en herlezen, dan genieten zij een geluk, dat met geen duizenden te betalen is!

Belgische kinderen! Men moest eens weten hoe lief en hartelijk, hoe aanhankelijk en dankbaar zij zijn! Eenieder zou dan zo een kind in huis willen hebben!

Al mogen wij over een enkel kind wel eens klachten ontvangen, (dikwijls ligt de schuld ook aan de pleegouders), over het algemeen geven zij niets als voldoening, en de enige zorg, die zij aan hun pleegouders geven, is, dat deze ze misschien later weer zouden moeten afstaan. Velen koesteren dan ook de heimelijke hoop (het is eigenlijk niet mooi, maar menselijk), dat hun ouders zullen blijken dood te zijn of nooit meer terug worden gevonden!

Het is waarlijk een alleraardigst slag kinderen, die kleine Belgen, een slag, dat overal de harten wint en daarom komen wij met vertrouwen een beroep doen op hoofden van gezinnen om spoedig aan een Belgisch kind gastvrijheid te willen verlenen.

Binnenkort verwachten we weer een groot aantal oorlogswezen en andere noodlijdende kinderen, welke in een klein dorp in de Ardennen bij elkaar gebracht zijn en met toestemming der Duitse en Belgische autoriteiten naar Holland gebracht zullen worden.

Welk huisgezin wil een goed werk doen door een van deze kinderen op te nemen?

Gewoonlijk zijn Belgische kinderen katholiek en volgens onze principes zouden zij bij gelijkgezinden moeten worden ondergebracht; maar aangezien thans slechts zeer weinig katholieke gezinnen voor dit doel bij onze vereniging ingeschreven zijn en hun aantal in weerwil van herhaalde oproepingen niet vermeerderd, zullen deze kinderen bij brave hoogstaande andersgezinden moeten worden geplaatst, daar dit in elk geval beter is, dan de kinderen slachtoffers van onze principes te laten worden en hen, door ze aan hun lot over te laten, aan een zedelijke en lichamelijke ondergang prijs te geven.

Landgenoten, toon nog eens uw goed Hollands, gastvrij hart en vraag een formulier bij ons aan ter invulling!

Namens het bestuur voornoemd:

Hoogachtend,

C.F.J. Brands

Voorzitter

Amsterdam, 11 augustus 1915

Herengracht 521

De Gentse groep.

De oorlog, die de Belgen zo zwaar bezoekt, heeft aan de strijd tussen Walen en Vlamingen niet het zwijgen opgelegd en een nieuwe strijd

gewekt tussen Vlamingen onderling. Deze laatste strijd gaat voornamelijk tegen een kleine afdeling, die in Gent verblijft en als de Gentse groep bekend staat, alsmede tegen haar orgaan de Vlaamsche Post. Men verwijt haar heulen met de Duitsers en vreest, dat later de gehele Vlaamse Beweging te lijden zal hebben onder het odium, dat haar tegenstanders haar zullen trachten op te leggen, van te hebben samengespannen met de vijanden van het vaderland. In de Haagsche Post is onlangs het analoge geval van de Finse Finnen aangehaald. In hun haat tegen de Zweedse Finnen, door wie zij zich, ook in hun taal, achteruit gezet achtten, steunden zij op de Russen, met de verderfelijke gevolgen voor hun land. Dat wij een dergelijk gevaar voor de Vlaamse Beweging in de houding van de Gentse groep dachten, bleek uit de brief, die wij daarover onlangs van onze correspondent te Brussel opnamen. Billijkheidshalve ontlenuen wij nu echter aan de Toekomst wat de heer L. Picard, de verantwoordelijke uitgever van de Vlaamsche Post, ter verdediging van de Gentse groep aanvoert. Hij schrijft (wij laten een klein stukje van geen belang voor de zaak weg):

“Ten eerste. De groep van Gent is niet – wat sommigen schijnen te denken – een vast georganiseerd geheel maar slechts een vriendenclub, waarvan allen alleen het ultraflamingantisme gemeen hebben.

“Ten tweede. In die kring is niemand pangermanist, maar enkelen gebruiken een zo dichterblijk enthousiaste terminologie en houden zo weinig rekening met de historische groei der dingen, dat zij aanleiding geven tot verkeerd begrijpen.

“Ten derde. In augustus 1914 opende zich ook voor de Vlaamsgezinden in België een geheel nieuwe mogelijkheid. Mening en theorieën moeten tijd hebben om te groeien en vaste vorm te verkrijgen. Wat in oktober laatstleden door de meerderheid

der vrienden werd goed gevonden is slechts een moment geweest in de evolutie van hun Vlaamsgezindheid.

“Ten vierde wil ik niet meer over een groep – om de genoemde redenen – maar alleen over mijzelf spreken en trachten zo scherp mogelijk mijn zogenaamde Duitsgezindheid te omlijnen.

“In mijn redeneringen ben ik nooit uitgegaan van het begrip stam. Dit begrip is van natuurwetenschappelijke aard. De begrippen staat en volk integendeel zijn historisch-sociologisch.

“De pangermanist staat dus op een zuiver instinctief-naturalistisch, de flamingant op een historisch-sociologisch standpunt ...

“De grondslagen van de Belgische staat nu werden gelegd in de tijd der Franse overheersing; hij werd na 1830 opgebouwd – in den beginnen vooral door Walen. In zoverre hij een centraliserende arbeidsstaat wilde zijn, werkte hij verfransend en de verfransing was voor het Vlaamse volk – meer dan de helft van het Belgische volk – noodlottig.

“De Vlamingen wilden slechts een soort federatief verbond van Belgische provincies – de regering wilde eenheid naar binnen, macht naar buiten, kolonies, enz. ...

“De neutraliteit is door de Vlamingen dikwijls opgevat, en had dit altijd moeten zijn als: België open land.

“De Belgische regering had gewoonlijk een andere opvatting: België was voor haar een goede versterking, waarover niet onderhandeld mocht worden, maar waar ieder steeds aan dacht: On n'en parle jamais mais on y pense toujours.

“In augustus, september en begin oktober 1914 bleef de Belgische regering logisch met zichzelf.

“De meest flaminganten niet.

“Wij wel: We keuren de handelswijze der Belgische regering af. (De meeste mensen zijn echter door de oorlog zo verwilderd, dat zij denken, dat wij tegen een Belgische staat als zodanig zijn.)

“Wij hopen dus, dat Duitsland niet vernietigd zal worden en dat na de vrede een nieuw compromis ontstaat, waardoor het mogelijk zou worden dat de Vlamingen zich onder gezonde voorwaarden ontwikkelen. Geen centraliserende regering dus te Brussel, die op zichzelf staande buitenlandse politiek zou voeren, en nog minder een regering, die ons land aan Frankrijk zou verbonden hebben.

“Verder voorzien wij ook, dat de hele staatkundige evolutie van Westelijk vastelands-Europa in de eerstkomende jaren zal beheerst worden door Duitsland. Evenals met de andere volkeren willen wij ook met de “welmenende Duitsers” in de toekomst overleggen om de enorme krachten, die in Duitsland werken, ten goede te doen komen aan een betere en meer met de tegenwoordige techniek rekening houdende volkerenorganisatie, waar wij, Belgisch volk, Vlamingen en Walen, allereerst van zouden profiteren.

“Dat wij de Duitse wetenschappelijke en belletristische literatuur, muziek, kunst en dergelijke dingen hoger of lager zouden schatten dan andere doet niet ter zake.

“U ziet. Zeer geachte Heer Hoofdredacteur, mijn Duitsgezindheid is van hetzelfde allooi als die van de Engelse leden der Union of Democratic Control, als die der Nederlandse leden van de Anti-oorlogsraad, als die van de Fransman Romain Rolland, als die van alle

mensen die van goede wil zijn. Het is de Duitsgezindheid van alle flaminganten, die nog een helder hoofd bezitten.”

Een correspondent van de Vlaamsche Stem meldt:

Bij de armoede, ellende, druk en vrijheidsberoving verscheen nu aan de Belgische kusten een nieuwe gesel: de tyfus, hij woedt vooral, naar het schijnt, te Blankenberge.